

Årsredovisning

Folksam Fondförsäkring AB (publ)

2016

Folksam

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	10
Rapport över totalresultat	11
Resultatanalys	12
Balansräkning	13
Rapport över förändringar i eget kapital	15
Kassaflödesanalys	16

NOTER

Not 1	Redovisningsprinciper	18
Not 2	Upplysningar om risker	27
Not 3	Premieinkomst	40
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	40
Not 5	Övriga tekniska intäkter	40
Not 6	Utbetalda försäkringsärsättningar avsättningar f e r	40
Not 7	Driftkostnader	41
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	41
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	41
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	42
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	42
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	43
Not 13	Skatter	44
Not 14	Immateriella tillgångar	45
Not 15	Aktier och andra andelar	45
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	45
Not 17	Fondförsäkringstillgångar	46
Not 18	Avsättning för oreglerade skador	46
Not 19	Övriga fordringar	46
Not 20	Eget kapital	46
Not 21	Disposition av företagets vinst eller förlust	47
Not 22	Förutbetalda anskaffningskostnader	47
Not 23	Fondförsäkringsåtaganden	47
Not 24	Pensioner och liknande förpliktelser	47
Not 25	Avsättning för skatter	48
Not 26	Andra avsättningar	48
Not 27	Övriga skulder	48
Not 28	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	48
Not 29	Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	49
Not 30	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	51
Not 31	Ställda säkerheter	52
Not 32	Eventualförpliktelser	52
Not 33	Upplysningar om närstående	53
Not 34	Medeltal anställda samt löner och ersättningar	56
Not 35	Viktiga uppskattningar och bedömningar	60
Not 36	Väsentliga händelser efter balansdagen	60

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) organisationsnummer 516401-8607 (nedan Folksam Fondförsäkring) avger härmed årsredovisning för 2016, företagets 21:a verksamhetsår.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585. I not 33 "Upplysningar om närstående", ges en detaljerad beskrivning av Folksam och de relationer som finns mellan de ingående företagen.

Verksamhet

Folksam Fondförsäkring bedriver fondförsäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Fondförsäkring innebär att kunden bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska placeras i. För den verksamhet i företaget som avser fondförsäkring för kollektivavtalade tjänstepensioner inom tjänstemannaområdet används bifirman Folksam Tjänstemannapension. Fondförsäkringsprodukterna distribueras i huvudsak genom så kallad personlig försäljning via Folksams egna försäkringssäljare samt via försäkringsförmedlare.

Väsentliga händelser under året

Arbetet med att dela Folksam Fondförsäkring i två grenar, Tjänstepension och Övrig liv, slutfördes vid årsskiftet 2015. Detta som en del i Folksam Fondförsäkrings Solvens II arbete. Delningen av bolaget medför att mer resurser krävs för rapportering och analys, vilket medför högre kostnader. Folksam Fondförsäkring kommer framöver att rapportera en solvenskvot på bolagsnivå. Solvenskvoten kommer att baseras på kapitalkrav från Solvens II för övrig liv delen samt Solvens I för tjänstepensionsdelen. Trafikljusrapporteringen kommer att fortsätta som tidigare men endast för tjänstepension.

Under året har projektet Samordnad handel/ likvidprickning avbrutits till följd av interna prioriteringar inom Folksam. Projektet avses slutföras under andra halvåret 2017 förutsatt att projektet får godkännande. Projektet syftar till att minska antalet fondkonton och antalet betalningar och är en förutsättning för att kunna flytta avtal (migrera) från äldre system till det nya försäkringssystemet INCA. Projektet kommer att effektivisera betalning och administration.

Under året har tre större börsrörelser inträffat. Den första i början på februari, nästa i anslutning till Brexit i juni och den senaste i samband med det amerikanska presidentvalet. Gemensamt för dessa rörelser är den efterföljande snabba återhämtningen på aktiemarknaden vilket är positivt för bolaget då intjäningen inte påverkats nämnbart.

Sedan den 1 januari 2016 verkar bolaget under Solvens II, en anpassning som krävt ett omfattande arbete men som samtidigt inneburit modernisering av bolaget. Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsbolag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare. De nya reglerna ställer krav på att försäkringsbolag ska ha tillräckligt med kapital i förhållande till sina risker för att kunna leva upp till sina åtaganden gentemot försäkringstagarna. Folksam Fondförsäkring är ett företag med blandad verksamhet vilket innebär att Solvens I-regelverket tillämpas för tjänstepensionsdelen medan Solvens II tillämpas för övrig verksamhet i bolaget. Bolagets kapitalkrav enligt Solvens II fastställs enligt standardmodellen. Bolaget uppfyller samtliga solvens- och minimikapitalkrav. Ett antal av de nya tillsynsrapporterna kommer att lämnas in till Finansinspektionen för första gången under 2017.

Ekonomisk översikt

Resultatet för 2016 utvecklades positivt och uppgick till 95 (3) miljoner kronor. Det högre resultatet jämfört med föregående år beror i huvudsak på lägre anskaffningskostnader, till följd av lägre försäljning. Bolagets premieinbetalningar minskade under verksamhetsåret och uppgick till 4 226 (5 901) miljoner kronor. Minskningen berodde på att tjänstepensionssatsningen ännu inte fått den effekt på försäljningen som förväntats samt att bolaget valt att avsluta seniorkapitalaffären. (Seniorkapitalaffären avser den affär som Folksam Fondförsäkring hade tillsammans med SBAB där kund tecknade ett lån med bostaden som säkerhet vilken sedan placerades i en fondförsäkring).

Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 463 (549) miljoner kronor. De lägre driftkostnaderna förklaras av lägre anskaffningskostnader till följd av lägre försäljning. De lägre driftkostnaderna motverkas av att nettot från aktivering och avskrivning påverkar resultatet negativt jämfört med föregående år till följd av högre avskrivningar och lägre aktiveringar på grund av den lägre nyförsäljningen.

Förvaltningskostnadsprocenten uppgick till 1,2 (1,5) procent. Minskningen beror på en lägre driftskostnad men även på ett ökat genomsnittligt kapital.

Fondförmögenheten för kundernas räkning uppgick till 39 961 (37 527) miljoner kronor och har utvecklats positivt under året till följd av inbetalningar från sparare samt avkastning på fondförsäkringstagarnas tillgångar.

Hållbarhet

Trygghet i en hållbar värld

Bolaget arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor bland annat genom att undersöka om fondbolaget är medlem i FN-initiativet Principles for Responsible Investments (PRI). Det är en branschstandard bestående av sex principer som investeraren åtar sig att följa. Det handlar om att ta hänsyn till miljö, mänskliga rättigheter, anti-korruption och bolagsstyrning.

I bolagets utvärderingsprocess av externa fonder ingår att utvärdera fondens och fondbolagets hållbarhetsarbete.

Bolagets hållbarhetsarbete sker gemensamt inom ramen för Folksams verksamhet. Folksams ansvarstagande utgår från visionen att kunderna ska känna trygghet i en hållbar värld och att hållbarhet är en god affär. Som en stor företagsgrupp inom försäkring och pensionssparande finns goda möjligheter att bidra till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Folksam skapar trygghet för kunderna med lösningar inom sak- och personförsäkring samt pensionssparande. Utöver att kärnverksamheten ger kunderna trygghet i olika faser av livet, vill Folksam leva som vi lär med krav på exempelvis miljöhänsyn, ansvarsfulla investeringar och skadeförebyggande insatser. Folksams hållbarhetspolicy slår fast vad hållbarhet betyder för Folksam och identifierar tre huvudområden:

I mötet med kund och omvärld: Folksam ska möta kundernas förväntningar i deras kontakter med bolagen, oavsett om det handlar om försäljning, rådgivning, skadehantering eller annat. En naturlig del i leveransen till kunderna är hållbarhetsarbetet. Folksam främjar också en hållbar utveckling genom samarbeten av engångskaraktär till djupare partnerskap. Här ingår sponsring, liksom aktiviteter inom nationella och internationella organisationer.

I erbjudande och kapitalförvaltning: Folksam har ett innehåll i kunderbjudanden som styr mot hållbarhet. Vid skadereglering agerar Folksam långsiktigt, hållbart och effektivt. Folksam investerar kundernas pengar lönsamt och hållbart och tar ansvar för ägandet.

I egen drift: Folksam ska leva som vi lär. Det betyder att Folksam främjar hållbar utveckling i allt från mångfalds- och miljöarbete till hur medarbetare agerar och att arbetsmiljöer tydligt återspeglar Folksams ambition att verka för en omställning mot hållbarhet.

För en mer heltäckande beskrivning av Folksams arbete med hållbarhet och aktiviteter under 2016, läs gärna mer i Folksams Års- och hållbarhetsberättelse 2016 och GRI-redovisning 2016.

Medarbetare

Folksam Fondförsäkring ingår i Folksam som tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera bolag inom gruppen. I Folksam med dotterföretag i Sverige arbetar närmare 3 900 medarbetare på olika bolag och orter. Folksam Fondförsäkrings arbete med människor och miljöer sker inom ramen för Folksams verksamhet. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i HR-processerna för samtliga bolag inom Folksam. Folksam ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. Rekryteringstakten är fortsatt hög och under 2016 externrekryterades 456 (479) personer. Målen om en jämn fördelning mellan kvinnor och män på chefspositioner är högt ställda och här är tydliga mål, systematiken i bemanningsprocessen och arbetet med att leva varumärket centralt. Under 2016 genomförde Folksam ett nytt ledarutvecklingsprogram i syfte att öka förändringsförmågan i tvärfunktionella satsningar. I årets medarbetarundersökning låg totalindex på en fortsatt hög nivå, 73 (76) procent positiva svar i genomsnitt och 82 (86) procent svarar att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam.

Arbetsmiljön, arbetssättet och arbetsplatsen ska främja god hälsa, motivation och produktivitet. Under 2016 har analyser av organisationens sjuktal genomförts och åtgärder för att sänka dessa är planerade för 2017.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i Arbetsgivarförbundet KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, varför huvuddelen av ersättningarna utgörs av fast grundlön. Vad gäller jämställda löner låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på cirka 10 procent för 2016. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten ligger löneskillnaderna på 2 procent. För att få jämställda löner kartlägger och analyserar Folksam eventuella osakliga löneskillnader vid lönerevisionerna varje år, istället för att endast göra en kartläggning vart tredje år som lagstiftningen kräver.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetarna som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksams svenska verksamhet utom verkställande direktör, ledamöter i Folksams koncernledning, verkställande direktör/vice verkställande direktör i dotterföretagen samt chef för internrevision

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 34.

Twister

Det förekommer inte några twister som i väsentligt avseende kan påverka bolagets finansiella ställning.

Information om risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar bolagets ekonomiska ställning och förmåga att nå bolagets mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Av den anledningen är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av bolagets risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med bolagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna.

Bolagsstyrningen av Folksam Fondförsäkring följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Folksam tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam Fondförsäkring tas därefter, efter anpassning till bolagets verksamhet, i Folksam Fondförsäkrings styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas för styrelsen den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som upprättas.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har ägt rum efter balansdagens slut.

Framtida utveckling

Verksamheten

Folksam Fondförsäkring har de senaste åren haft en stark tillväxt. Ett företag som växer kräver mer och bättre kontroll på likviditet och administration. Arbete med att utveckla rutiner, processer och rapportering har fortlöpt och kommer fortsätta även nästa år. Företaget arbetar även med att analysera hur affärsmodellerna kommer att påverkas av bedömd framtida prispress på marknaden.

Företaget driver ett flertal olika projekt för att anpassa verksamheten till framtida administrativa krav, däribland ett långsiktigt projekt för att effektivisera processer och modernisera försäkringssystemen genom att hantera all fondförsäkring i samma IT-system. En viktig del i detta är projekten Samordnad handel och migrationen till INCA systemet.

Under 2017 kommer Folksam Fondförsäkring att fortsätta fokusera på satsningen mot individuell tjänstepension, vilket är ett strategiskt viktigt område för bolaget.

Kommande regelverk

Folksam Fondförsäkrings verksamhet kommer också att präglas mycket av kommande regelverk. Redan idag pågår arbete med att förbereda verksamheten för kommande ny tjänstepensionsreglering, som regeringen kom med ett inriktningsbeslut under hösten 2016. Den nya lagen kommer att utgöra ett alternativt regelverk till Solvens II för drivande av tjänstepensionsverksamhet. Den nya lagen kommer att utgöra ett alternativt regelverk till Solvens II för drivande av tjänstepensionsverksamhet.

Väsentliga regelverk som kommer att kunna ge stora följder för Folksam Fondförsäkring är det nya EU-direktivet om distribution av försäkringar (Insurance Distribution Directive, IDD) och den internationella organisationen IASBs (International Accounting Standards Board) kommande beslut om en helt ny standard för redovisning av försäkringskontrakt (IFRS 17) som börjar gälla den 1 januari 2021. Fokus för IDD-regleringen är ett förbättrat kundskydd. Det ersätter nuvarande regler om försäkringsförmedling och utvidgas till att omfatta försäkringsbolagens egna säljare. Det samlade regelverket för distribution av försäkringar börjar gälla senast februari 2018. Redovisningsföreskriften IFRS 17 innebär genomgripande förändringar för hur försäkringsverksamhet både värderas och presenteras i redovisningen. I vilken utsträckning som standarden kommer att bli tillämplig på försäkringsföretag i Folksam är ännu inte helt klart.

Ett annat regelverk som kommer att påverka verksamheten från och med 2018 handlar om den nya dataskyddsförordningen, General Data Protection Regulation (GDPR) som ersätter Personuppgiftslagen (PUL). Det innebär en skärpning av hur organisationer inom EU får samla in, ge tillgång till, lagra och hantera personuppgifter.

Mot denna bakgrund kvarstår Folksam Fondförsäkrings höga utvecklingstakt för att modernisera, effektivisera och konsolidera verksamheten. Varje insats ska bidra till att öka kundnyttan.

mr

RA

Femårsöversikt och nyckeltal, Tkr

RESULTAT	2016	2015	2014	2013	2012
Premieinkomst för egen räkning	13 814	17 873	12 099	11 414	8 196
Intäkter från investeringsavtal	297 942	288 076	240 297	211 161	190 326
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	53	72	76	67	84
Orealiserat resultat på placeringstillgångar	2 599 997	1 408 099	3 758 158	3 234 704	1 557 367
Försäkringsersättningar, netto	-22 576	-22 223	-19 859	-15 797	-11 082
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-2 599 997	-1 408 099	-3 758 158	-3 234 704	-1 557 367
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-462 583	-548 889	-404 131	-338 339	-287 201
Resultat på egna tillgångar	-12 431	-5 029	835	-5 040	-32 717
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	109 792	12 702	51 630	34 208	20 793
Årets resultat	95 031	3 117	49 561	28 701	-919
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde	39 960 747	37 526 861	33 780 922	26 974 731	21 958 278
Försäkringstekniska avsättningar	39 980 315	37 531 200	33 780 087	26 985 170	21 958 960
Konsolideringskapital					
Eget kapital	1 809 568	1 714 537	1 061 420	811 859	533 158
Uppskjuten skatteskuld	195	352	-4 297	-5 190	-4 831
Totalt konsolideringskapital	1 809 763	1 714 889	1 057 123	806 669	528 327
NYCKELTAL					
Förvaltningskostnadsprocent	1,2	1,5	1,3	1,4	1,5
Anskaffningskostnadsprocent	5,7	5,2	3,6	4,5	4,4
Administrationskostnadsprocent för sparprodukter	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8
Administrationskostnadsprocent för riskprodukter	31,7	68,1	66,7	75,8	85,7
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6
Totalavkastning, procent	6,6	3,9	12,4	13,3	8,0
Solvensrelaterade nyckeltal¹⁾					
Kapitalbas ²⁾		1 682 737	1 023 320	767 459	482 458
Erforderlig solvensmarginal ²⁾		119 299	97 116	87 466	74 333
Solvenskvot ²⁾		14,11	10,54	8,77	6,49
Kapitalbas	1 925 423				
varav primärkapital	1 925 423				
varav tilläggskapital	-				
Minimikapitalkrav	325 358				
Solvenskapitalkrav	1 301 433				

1) Från och med januari 2016 ska solvensrelaterade upplysningar lämnas. I enlighet med FFFS2015:12 har ingen omräkning skett för tidigare perioder.

2) Kapitalbas, erforderlig solvensmarginal och solvenskvot beräknad enligt Solvens I.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Balanserat resultat	1 634 537 177,72
<u>Årets resultat</u>	<u>95 030 708,96</u>
Totalt, kronor	1 729 567 886,68

Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att 1 729 567 886,68 kronor balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

Tkr		2016	2015
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst		19 316	24 274
Premier för avgiven återförsäkring		-5 502	-6 401
Summa premieinkomst	Not 3	13 814	17 873
Intäkter från investeringsavtal		297 942	288 076
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	53	72
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		2 599 997	1 408 099
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	Not 5	386 974	379 267
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6		
Före avgiven återförsäkring		-27 611	-26 252
Återförsäkrarens andel		4 158	3 323
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		3 972	2 878
Återförsäkrarens andel		-3 096	-2 172
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		-2 599 997	-1 408 099
Driftskostnader	Not 7	-462 583	-548 889
Övriga tekniska kostnader		-3 214	-4 680
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-100 617	-96 794
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		109 792	12 702
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		109 792	12 702
Kapitalavkastning, intäkter	Not 8	21 294	30 569
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 9	322	462
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	-33 014	-34 156
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11	-1 033	-1 904
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		100 617	96 794
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		197 978	104 467
Resultat före skatt		197 978	104 467
Skatt på årets resultat	Not 13	-102 947	-101 350
ÅRETS RESULTAT		95 031	3 117

m

78

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Tkr	2016	2015
Årets resultat	95 031	3 117
Övrigt totalresultat	-	-
ÅRETS TOTALRESULTAT	95 031	3 117

RESULTATANALYS**Tjänstepensionsförsäkring****Övrig livförsäkring**

Tkr	Totalt	Fondförsäkring	Premiebefrielse- försäkring	Fondförsäkring	Premiebefrielse- försäkring
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	19 316	11 573	2 504	4 686	553
Premier för avgiven återförsäkring	-5 502	-239	-2 352	-2 075	-836
Summa premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	13 814	11 334	152	2 611	-283
Intäkter avseende investeringsavtal	297 943	46 936	-	251 007	-
Kapitalavkastning, intäkter	53	-	36	-	17
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	2 599 997	1 354 552	-	1 245 445	-
Övriga tekniska intäkter	386 974	65 860	-	321 114	-
Försäkringssättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringssättningar					
Före avgiven återförsäkring	-27 611	-22 669	-1 859	-2 019	-1 064
Återförsäkrares andel	4 158	12	1 681	1 391	1 074
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	3 972	-	3 043	160	769
Återförsäkrares andel	-3 096	-	-2 539	-	-557
Summa försäkringssättningar (efter avgiven återförsäkring)	-22 577	-22 657	326	-468	3
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, Fondförsäkringsåtaganden	-2 599 997	-1 359 653	-	-1 240 344	-
Driftskostnader	-462 583	-49 078	-79	-413 364	-62
Övriga tekniska kostnader	-3 214	-139	-	-3 075	-
Skattekostnadsavgifter	-100 617	-16 554	-	-84 063	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	109 793	30 601	435	78 863	-325
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	3 161	-	3 187	-	-26
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Fondförsäkringsåtaganden	39 980 314	16 832 538	-	23 147 776	-
Avsättning för oreglerade skador	59 984	14 162	7 636	34 940	3 246
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	40 040 298	16 846 700	7 636	23 182 716	3 246
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	9 320	-	6 540	-	2 780
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	9 320	-	6 540	-	2 780

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

Tkr		2016-12-31	2015-12-31
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	Not 14	25 500	31 800
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	53 183	168 233
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 16	74 679	75 021
Summa andra finansiella placeringstillgångar		127 862	243 254
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 17	39 960 747	37 526 861
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	Not 18	9 320	12 416
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		8 183	5 508
Övriga fordringar	Not 19	372 984	294 138
Summa fordringar		381 167	299 646
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar		22	41
Kassa och bank		743 356	702 285
Summa andra tillgångar		743 378	702 326
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 22	722 126	716 081
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		37 800	39 654
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		759 926	755 735
SUMMA TILLGÅNGAR		42 007 900	39 572 038

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Tkr		2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital	Not 20		
Aktiekapital, 40 000 aktier		40 000	40 000
Reservfond		40 000	40 000
Balanserad vinst		1 634 537	1 631 420
Årets resultat		95 031	3 117
Summa eget kapital		1 809 568	1 714 537
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	Not 18	59 984	56 005
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)			
Fondförsäkringsåtaganden	Not 23	39 980 315	37 531 200
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 24	4 218	7 587
Skatter	Not 25	196	52 398
Övriga avsättningar	Not 26	-	35 969
Summa andra avsättningar		4 414	95 954
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		10 303	-
Skulder avseende återförsäkring		1 302	3 012
Övriga skulder	Not 27	122 550	145 685
Summa skulder		134 155	148 697
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 28	19 464	25 645
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		42 007 900	39 572 038

Upplysning om ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 31 och not 32.

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2015-01-01	40 000	40 000	931 859	49 561	1 061 420
Föregående års vinstdisposition	-	-	49 561	-49 561	-
Ovillkorat aktieägartillskott	-	-	650 000	-	650 000
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	3 117	3 117
Utgående balans 2016-01-01	40 000	40 000	1 631 420	3 117	1 714 537
Ingående balans 2016-01-01	40 000	40 000	1 631 420	3 117	1 714 537
Föregående års vinstdisposition	-	-	3 117	-3 117	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	95 031	95 031
Utgående balans 2016-12-31	40 000	40 000	1 634 537	95 031	1 809 568

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före skatt ¹⁾	197 978	104 467
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	2 910	-104 660
Betald skatt	-178 147	-107 766
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	22 741	-107 959
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	134 368	-91 469
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto ⁴⁾	16 248	5 676
Förändring av övriga rörelsefordringar	-53 735	-3 596
Förändring av övriga rörelseskulder	-53 551	-44 345
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	66 071	-241 693
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁷⁾	-25 000	-25 000
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-25 000	-25 000
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Aktieägarutskottet erhållit	-	650 000
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-	650 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	41 071	383 307
Likvida medel vid årets början	702 285	318 978
Kursdifferens i likvida medel	-	-
Likvida medel vid årets slut ⁸⁾	743 356	702 285
Årets kassaflöde	41 071	383 307
¹⁾Betalda och erhållna räntor och utdelningar	2016	2015
Under perioden betald ränta	-6 635	-417
Under perioden erhållen ränta	48	293
Under perioden erhållen utdelning	56	12
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	-6 531	-112
²⁾Poster som inte ingår i kassaflödet	2016	2015
Avskrivningar	6 300	6 300
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	5 293	-6 371
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	732	1 442
Förändring avsättningar	-9 415	-106 031
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	2 910	-104 660
³⁾Förändring av placeringstillgångar	2016	2015
Netto förändring i placeringstillgångar	134 368	-91 469
Summa förändring av placeringstillgångar	134 368	-91 469

⁴Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar

avsättningar fondförsäkring, netto	2016	2015
Förändring i placeringstillgångar, fondförsäkring	-2 433 886	-2 753 561
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	2 450 134	2 759 237
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	16 248	5 676

⁷Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar

	2016	2015
Investering i övriga placeringstillgångar	-25 000	-25 000
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	-25 000	-25 000

⁸Delkomponenter som ingår i likvida medel

	2016	2015
Kassa och banktillgodohavanden	743 356	702 285
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	743 356	702 285

NOTER

Not 1. Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser räkenskapsåret 2016 för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) med organisationsnummer 516401-8607 med säte i Stockholm. Företaget ägs till 100 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Folksam Fondförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och dess ändringsföreskrift samt Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2. Folksam Fondförsäkring tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Förutsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter

Folksam Fondförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 35 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna, se not 18 - 23. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 8 mars 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på stämman den 18 april 2017.

Ändrade redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS, samt andra regelverk

Förändringar ÅRFL samt förändringar enligt FFFS 2015:12

FFFS 2015:12, Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag har ersatt Finansinspektionens föreskrifter om allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. I de nya föreskrifterna har det införts utökade upplysningskrav på den diskonteringsränta som företaget använder. Bestämmelserna om nyckeltal har anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens II-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den nationella tillsynsrapporteringen. Reglerna om offentliggörande av redovisningsrelaterade uppgifter om ersättning och förmåner till ledningen har överförts till FFFS 2015:12 från Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår. Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal har inte de nya reglerna inneburit någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Förändringar i ÅRFL har införts som en följd av EU:s nya redovisningsdirektiv. Poster som inom linjen har tagits bort och redovisas istället i not. Inom eget kapital tillkommer en ny fond, Fond för utvecklingsutgifter, som ska innehålla internt upparbetade utvecklingsutgifter. Det innebär att för företag som har aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar blir dessa bundna i Fonden för utvecklingsutgifter tills de är helt avskrivna. Förändringarna i ÅRFL har inte fått någon väsentlig effekt på de finansiella rapporterna.

Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter: Upplysningsinitiativ. Här betonas att utgångspunkten för upplysningar ska vara väsentlighet. Exempelvis innebär detta att specifika upplysningar inte behöver lämnas om de är oväsentliga även om det finns ett uttryckligt krav i en standard. Noterna kan inkludera redovisningsprinciper och behöver inte presenteras i en speciell ordning. Rader i resultat och övrigt totalresultat samt balansräkning kan specificeras ytterligare vid behov. Vidare kan rader i balansräkningen som IAS 1 kräver aggregeras om dessa bedöms som inte väsentliga. Ändringen bedöms inte ha inneburit någon väsentlig förändring av de finansiella rapporterna.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2017 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på de finansiella rapporterna. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder i kraft den 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten. EU godkände standarden under 2016.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en miss-match i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den så kallad "Fair Value Option". För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Tillägg till IFRS 4: IASB har i september 2016 gett ut tillägg till nuvarande IFRS 4 för att hantera effekterna av att IFRS 9 Finansiella instrument och kommande IFRS 17 Försäkringsavtal har olika tillämpningsdatum. Förändringen förväntas godkännas av EU under 2017. Tilläggen innebär att företag som uppfyller kriterierna kan välja att antingen göra en justering i resultaträkningen (overlay approach) eller att senarelägga tillämpningen av IFRS 9 och samordna med tillämpningen av IFRS 17 (temporary exemption). I overlay approach tillämpar företaget IFRS 9 från 2018. För tillgångar som innehas i samband med försäkringskontrakt och som enligt IFRS 9 redovisas till verkligt värde via resultaträkningen men inte gjorde det under IAS 39, kan en justering göras i resultaträkningen till övrigt totalresultat. I temporary exemption kan företag som huvudsakligen bedriver försäkringsverksamhet få ett tillfälligt undantag att senarelägga övergången till IFRS 9 till den 1 januari 2021 för att kunna samordna tillämpningen med den nya redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17 som förväntas börja gälla från detta datum. I temporary exemption fortsätter företaget att tillämpa IAS 39 tills övergång till IFRS 17 sker, dock senast 1 januari 2021. Folksam Fondförsäkring planerar att använda möjligheten till samordning med IFRS 17 Försäkringskontrakt och därmed senare tillämpning av IFRS 9.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Standarden ersätter IAS 18 samt övriga standarder avseende intäktsredovisning. IFRS 15 träder ikraft 2018 och EU godkände standarden under det tredje kvartalet 2016. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Standarden anvisar att intäktsredovisning ska ske enligt en femstegsmodell som i korthet innebär att ett företag ska redovisa intäkter i takt med att prestationsåtaganden i avtal fullgörs. Ett företag ska för varje kontrakt med kund identifiera prestationsåtagande för varje produkt eller tjänst och därefter sätta ett transaktionspris som fördelas till respektive prestationsåtagande. En intäkt ska därefter redovisas när respektive prestationsåtagande fullgörs. Branscher som bedöms påverkas mest är telekom-, programvaru-, fastighets-, flyg-, försvars-, bygg- och anläggningsbranscherna samt företag som ägnar sig åt kontraktstillverkning. Alla företag kommer dock att påverkas av de nya, väsentligt utökade upplysningskraven. Tre alternativa sätt finns för övergången; full retroaktivitet, delvis retroaktivitet (inkluderar lätttnadsregler) och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per 1/1 2018 för kontrakt som är pågående enligt det gamla regelverket (IAS 11/IAS 18). Standarden är inte tillämplig på försäkringsavtal men är tillämplig för de avtal eller delar av avtal som bedöms utgöra en tjänst. Folksam Fondförsäkring har gjort en översiktlig utvärdering av effekterna. Standarden blir främst tillämplig på avgiftsintäkter för fondförsäkringsavtal. Effekten på redovisade belopp förväntas bli liten.

IFRS 16 Leases kommer att ersätta IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 ska tillämpas från och med 2019. Förtida tillämpning är tillåten förutsatt att även IFRS 15 tillämpas från samma tidpunkt. För leasetagaren innebär IFRS 16 att begreppen finansiell respektive operationell leasing försvinner och ersätts av en modell där tillgångar och skulder för alla leasingavtal där antingen leasingperioden överstiger 12 månader eller den leasade tillgången inte är av mindre värde, ska redovisas i balansräkningen. För leasegivare bibehålls begreppen finansiell leasing och operationell leasing vilket innebär att redovisningen blir i princip oförändrad. Folksam Fondförsäkring har ännu inte gjort någon utvärdering av standarden då den ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

Tillägg till IAS 7 Kassaflödesanalys: Tillägget avser ytterligare upplysningar avseende förändringar för skulder hänförliga till finansieringsverksamheten. Tillägget ska tillämpas från 2017.

Tillägg till IAS 12 Skatter: IASB har förtydligat hanteringen av uppskjutna skattefordringar relaterade till realiserade förluster på skuldinstrument som värderas till verkligt värde. Tillägget ska tillämpas från 2017

Försäkringsavtal och investeringsavtal

Folksam Fondförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument, så kallade investeringsavtal. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del.

Enligt IFRS 4 tillåts fondförsäkringsavtal att redovisas genom en uppdelning på försäkringsriskdel och finansiell del om avtalet i grunden är ett försäkringsavtal. De senare skall redovisas som finansiella avtal enligt IAS 39, Finansiella instrument, redovisning och värdering och IAS 18, Intäkter. Det innebär att för de avtal som delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas inbetalningar och utbetalningar från försäkringstagare som insättningar under fondförsäkringsstillgångar respektive minskning av fondförsäkringsåtaganden i balansräkningen och därmed inkluderas inte i premieintäkter respektive försäkringsärsättningar i resultaträkningen.

Fondförsäkring

För fondförsäkring delas varje avtal upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Anledningen till denna uppdelning är att det ger ökad transparens och att alla fondförsäkringar behandlas på samma sätt oavsett om de innehåller betydande eller försumbar försäkringsrisk.

Premiebefrielseförsäkring

Premiebefrielseförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom den innehåller betydande försäkringsrisk.

Återförsäkring

Avgiven återförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom den innehåller betydande försäkringsrisk.

Intäktsredovisning

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning av investeringsavtal intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltnings tjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, såsom exempelvis ändring av avtalet, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom intösen av fondvärde en gång per månad och för livfallsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom intösen av fondvärde och redovisas som en övrig intäkt.

Värdeförändring och utdelning

Verklig avkastning på tillgångar som tillhandahålls för försäkringstagarnas räkning redovisas som en värdeökning respektive värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och avkastning tillförd försäkringsavtalen redovisas i resultaträkningen som en förändring i försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk.

Utbetalda försäkringsärsättningar

Premiebefrielse vid sjukdom – Försäkringsärsättning betalas ut genom att bolaget i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka.

Dödsfall - Försäkringsärsättning betalas ut genom att bolaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall.

Livsfall - Försäkringsärsättningar betalas ut enligt avtal.

Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna består av fondförsäkringsåtaganden samt avsättning för oreglerade skador. Fondförsäkringsåtagande är försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risken. Skulder avseende den finansiella delen i fondförsäkring redovisas under denna post. Skulderna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen. Värdeförändringar inklusive utdelning redovisas över resultaträkningen. Om de förväntade framtida intäkterna är lägre än de förväntade kostnaderna ska en avsättning föras för differensen.

Avsättning för oreglerade skador utgörs av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav.

I resultaträkningen redovisas periodens förändring i oreglerade skador.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastning kostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), och realisationsvinster (netto). Den del av intäkterna som avser premiebefrielse redovisas i det tekniska resultatet, övriga intäkter redovisas i det icke-tekniska resultatet.

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar samt kostnaden för kapitalförvaltning. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto) samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Realiserade vinster på placeringstillgångar respektive Realiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar.

Skatter

Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. Uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Avkastningsskatt

Livförsäkringsbolag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas som en aktuell skattekostnad medan avgiftsuttag avseende avkastningsskatten redovisas under posten Övriga tekniska intäkter.

Immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar

Tillgångarna består av förvärvade bestånd som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden uppgår till 10 år.

Finansiella instrument

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringsstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk.

Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringsstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde. Det är vidare ett krav enligt Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2015:12 att dessa åtagande värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Kostnader som uppstår som en direkt följd av tecknandet av nya avtal periodiseras. Dessa består till största delen av rörliga anskaffningskostnader som betalas till försäljningspersonal, förmedlare eller andra distributörer. Periodiseringen sker enligt samma mönster som redovisning av intäkter, d v s i takt med att tjänsterna tillhandahålls. Hänsyn tas också till annulleringar. Förutbetalda kostnader testas för nedskrivningsbehov vid varje bokslut för att säkerställa att avtalens förväntade framtida ekonomiska förmåner överstiger det redovisade värdet.

Andra avsättningar**Pensioner och liknande förpliktelser**

Pensionsförpliktelserna i Folksam Fondförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse eller genom försäkring. Folksam ömsesidig sakförsäkring har betalningsansvaret för pensionsplanen.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Fondförsäkring förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS19. Folksam Fondförsäkring följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Pensionering i egen regi

Folksam Fondförsäkring har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Nyckeltalsdefinitioner

Administrationskostnadsprocent för riskprodukter

Administrationskostnader plus skaderegleringskostnader för riskförsäkringsprodukter i procent av premieinkomst för dessa produkter.

Administrationskostnadsprocent för sparprodukter

Administrationskostnader plus skaderegleringskostnader för sparförsäkringsprodukter i procent av genomsnittligt förvaltad kapital.

Direktavkastning

Avser ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader och skaderegleringskostnader (exklusive kapitalförvaltningskostnader) i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar samt likvida medel under räkenskapsåret.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapital basen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvenskapitalkravet.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam Fondförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem till att syftar skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Riskfilosofi

Riskfilosofin anger Folksam Fondförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen med utgångspunkt från företagets vision och värderingar och med högt ställda krav på efterlevnad av lagar och regler. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera något värde begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten behöver företaget ha en sund riskkultur. Ledning och chefer bidrar till en sund riskkultur genom att i ord och handling förmedla till sina medarbetare vad som är företagets attityd till och aptit på risk, samt hur riskhantering bedrivs inom företaget. Alla företagets medarbetare bidrar till en sund riskkultur genom att agera i enlighet med företagets värderingar och hålla sig uppdaterade om aktuella regelverk.

Riskapitramverket

Företagets riskapitramverk är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering och beslutas årligen av styrelsen. Ramverket består av komponenterna riskapit, risktolerans, risk- och kapitalmätt, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskapitramverket utgör en central och viktig komponent i att binda samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egna risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskapitramverk och utgör även underlag för riskapitramverkets utformning.

Risk- och kapitalmåtten mäter och ger underlag för att analysera den möjliga effekten av olika risker på Folksam Fondförsäkring. För att möjliggöra analys av företagets väsentliga risker är valet av riskmätt baserat på företagets styrmodell. Riskapiten omfattar styrelsens uttryck för de risker, i art och omfattning, som företaget önskar exponera sig mot i sin strävan efter måluppfyllelse. Risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen är villig att ta. Risktoleransen ska begränsa företagets risktagande totalt såväl som nedbrutet på enskilda riskkategorier. Risktoleransen utgör även en utgångspunkt vid härledning av det samlade kapitalbehovet/målet.

Den kvalitativa riskapiten anger den nivå på risk som är önskvärd för att uppnå företagets långsiktiga mål. Risker som företaget söker är risker som förväntas bidra positivt till Folksam Fondförsäkring måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de negativa konsekvenserna inte förväntas överväga de positiva eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera.

Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden

som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga interna och externa förändringar.

Den samlade effekten som Folksam Fondförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskapiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskapitit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen ORSA:n.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och utgör en viktig beståndsdel i den övergripande riskhanteringen. Nedan beskrivs riskhanteringsprocessens olika steg.

Identifiera risker

Företaget definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder för olika kategorier av risk. Exempel på analysmetoder som tillämpas är omvärldsanalyser, verksamhetsanalyser, produkt- och erbjudandeanalyser samt portföljanalyser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras.

Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Kunskap om verksamheten och dess risker finns i första linjen där respektive chef är ytterst ansvarig för att risker identifieras och dokumenteras inom sina ansvarsområden inklusive eventuell utlagd verksamhet. I samband med riskidentifiering ska även de konsekvenser som kan uppstå om risken inträffar och de bakomliggande orsakerna till risken identifieras och dokumenteras. Riskfunktionen stödjer första linjens riskidentifiering genom att tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd, samt stöd vid formulering och värdering av identifierade risker.

Genomföra riskanalys

Vid riskanalysen analyseras och värderas konsekvens och sannolikhet för de risker som identifieras. Effekten av samverkan mellan olika risker analyseras för Folksam Fondförsäkring, detta för att kunna bedöma företagets sammanlagda riskexponering. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten ska scenarioanalyser tillämpas.

Värdering av konsekvenser görs avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. Metod och skalor för värdering av konsekvens och sannolikhet för verksamhetsrisk tillhandahålls av risk- och complianceavdelningen.

Hantera risker

I processens nästa steg hanteras riskerna genom att först besluta om riskerna ska accepteras, reduceras/ökas eller elimineras för att därefter besluta om vilka eventuella åtgärder som ska vidtas, samt att slutligen planera och genomföra beslutade åtgärder. Företagets riskapitit är vägledande för beslut om hantering. Risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Riskapitit och risktolerans beslutas av styrelsen. I styrande regelverk tydliggörs ansvaret för riskhanteringen i såväl första som andra ansvarslinjen. I första linjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med interna och externa regelverk för riskhantering.

Övervaka och följ upp risker, utvärdera riskhantering

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer och analyserar riskfunktionen information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Riskfunktionen rapporterar sin bedömning av företagets sammanlagda riskexponering till vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvariga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Analysera och rapportera riskexponering

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer och analyserar riskfunktionen information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Riskfunktionen rapporterar sin bedömning av företagets sammanlagda riskexponering till vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvariga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam Fondförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras.

Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och/eller rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter eget ansvar för att identifiera, hantera risker och rapportera risker.

Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitövertträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner.

Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd, och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för aktuarie-, risk-, compliance- och internkontrollverksamheten i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första linjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra linjens funktioner har fastställts i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter.

Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Styrelsen ska proaktivt begära information om materiella risker samt

utmana den information som kommer från första och andra ansvarslinjen. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut. Hur detta sker ska dokumenteras.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvaliteten i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Väsentliga risker i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Den verksamhet som Folksam Fondförsäkring bedriver innebär risker som kan leda till förluster i försäkringsprodukter eller tillgångar. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser vilka kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå som följd av såväl politiska förändringar, innovationer, förändrad rättslig praxis som icke ändamålsenliga interna processer, rutiner och system och brott mot externa eller interna regler. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker.

I kommande avsnitt beskrivs Folksam Fondförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Hantering av försäkringsrisker

Folksam Fondförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna. Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. En sund prissättning bidrar till Folksam Fondförsäkrings långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna ska vara tillräckliga.

Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och riskförsäkring i form av premiebefrielseförsäkring. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker.

Folksam Fondförsäkring är exponerat för olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och avgifter fastställs och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riskerna hanteras även genom fastställda tekningslimiter, produkt- och tekningsregler. Riskerna är dock begränsade på grund av att försäkringstagarna står den finansiella risken.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer, medan bolagsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en förändrad dödlighet bland de försäkrade. Det förekommer en viss risk både för ökad och minskad dödlighet. Konsekvensen av felaktiga antaganden blir förluster då premien inte täcker försäkringens skadekostnader.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I

ma
JA

samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande avseende premiebefrielseförsäkring.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad sjuklighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv av premiebefrielseförsäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster på grund av att intäkterna inte täcker driftskostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas.

Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Försäkringsprodukterna kan innehålla optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ett ökat utnyttjande av dessa optioner. Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Fondförsäkring inte når sina mål på grund av att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat. Hänsyn tas till optionsrisken vid lönsamhetsberäkningar och värdering av försäkringsavtal.

Företaget följer regelbundet utvecklingen av utnyttjande av optioner. Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag eller vid återköp av försäkring tas en avgift ut.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade. Koncentrationsrisk avser i stället risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker.

Koncentrationsrisk kan uppstå om Folksam Fondförsäkring är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring.

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning.

Mätning av försäkringsrisk

Mätning av försäkringsrisker sker genom resultatuppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden.

Driftskostnadsrisk och optionsrisk är de risker som bedöms vara de största försäkringsriskerna i företaget. De påverkar dock enbart avsättningarnas storlek om framtida förväntade kostnader för gällande försäkringar överstiger motsvarande framtida förväntade intäkter för dessa försäkringar.

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkring påverkas av ändrade antaganden om sjuklighet; känsligheten visas under rubriken känslighetsanalys.

Under rubriken koncentrationer av försäkringsrisk visas fördelningen i beståndet av avtal med risk för förhöjd dödlighet.

Känslighetsanalys

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkringen förändras om sjukligheten förändras. Sjukligheten stressas genom att sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 procent, invaliditetsgraderna ökas med 20 procent och insjuknandet ökas med 50 procent. Se nedanstående tabell.

Känslighetsanalys avsättningsrisk

	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig liv		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
2016-12-31									
Försäkringstekniska avsättningar									
Sjuklighet	13 393	-2 512	-1 959	9 633	-1 996	-1 557	3 761	-515	-402
2015-12-31									
Försäkringstekniska avsättningar									
Sjuklighet	18 163	-3 471	-2 707						

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. En andel av Folksam Fondförsäkrings åtaganden avser åtaganden med risk för förhöjd dödlighet. Dessa risker är dock mycket begränsade då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Dödsfallsriskerna är geografiskt spridda i Sverige och de är också spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta framgår av nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp vid dödsfall i olika beloppsintervall.

2016	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig liv		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall									
Mindre än 20 prisbasbelopp	199 103	405	41	15 622	60	6	183 481	345	35
20-30 prisbasbelopp	22	23	2	11	12	1	11	11	1
30-45 prisbasbelopp	7	11	1	5	8	1	2	3	-
45-60 prisbasbelopp	4	9	1	4	9	1	-	-	-
Totalt	199 136	448	45	15 642	89	9	183 494	359	36

2015	Totalt		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall			
Mindre än 20 prisbasbelopp	191 108	436	44
20-30 prisbasbelopp	23	23	2
30-45 prisbasbelopp	17	28	3
45-60 prisbasbelopp	5	12	1
mer än 60 prisbasbelopp	5	16	2
Totalt	191 158	514	51

Exponering mot försäkringsrisk

Endast 10,76 procent av Folksam Fondförsäkrings försäkringstekniska avsättningar motsvaras av försäkringar med långlevnadsrisk. Långlevnadsrisken är mycket begränsad, då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna.

I riskrapporten, riskfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker. I aktuarierapporten rapporteras till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av bland annat försäkringsrisk i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftresultat.

Folksam Fondförsäkring bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Företaget tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten från och med 1 januari 2016, och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet till dess att ett nytt tjänstepensionsregelverk är på plats. Detta innebär bland annat att Folksam Fondförsäkring, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensionsverksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet. I Folksam Fondförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som företaget är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2017-2019.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor.

För att underlätta fondadministrationen för försäkringstagarnas räkning håller företaget ett handelslager med fondandelar för vilka företaget bär den finansiella risken. Utöver dessa tillgångar har företaget placeringstillgångar och dessa ska sammantaget hållas inom de ramar som styrelsens placeringsriktlinjer anger. Skuldtäckning och kapitalkrav enligt solvens II-regelverket och trafikljusmodellen för övrig liv-verksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet utgör ytterligare restriktioner på företagets placeringstillgångar.

Företaget är indirekt exponerad för marknadsrisk då intäkterna till stor del består av avgifter beroende av storleken på kundernas förvaltade kapital. Värdet på kundernas fondinnehav påverkas av de marknadsrisker fonderna är exponerade mot. Det finns därför till exempel både aktiekursrisker och ränterisker som påverkar företagets resultat. Företaget säkrar inte risker hänförliga tillförändringar i värdet på kundernas investeringar eller de som uppkommer på grund av valutakursförändringar i dessa.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Företagets tillgångar är fördelade i tillgångsportföljerna:

- Placeringstillgångar för vilka försäkringstagare/försäkrade står den finansiella risken
- Handelslager, egna placeringsstillgångar för att underlätta fondadministrationen
- Företagets egna placeringsstillgångar utöver handelslaget

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Placeringarna stäms löpande av mot de begränsningar som ges av placeringsriktlinjerna.
- Handelslagrets storlek och fördelning stäms löpande av mot de nivåer som är fastställda av vd.
- Riskfunktionen ansvarar för att en självständig uppföljning av de finansiella riskerna och rapporterar dels omgående eventuella överträdelser till styrelsen och vd samt dels löpande utvecklingen av de finansiella riskerna.

Hantering av finansiella risker

Merparten av tillgångarna finns i tillgångsportföljen där försäkringstagarna står den finansiella risken. För övriga tillgångsportföljer anger placeringsriktlinjerna godkända tillgångsslag, instrument och motparter.

Marknadsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar marknadsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser.

Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Fondförsäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker värderas och utvärderas nedan.

Mätning av aktiekursrisk

Folksam Fondförsäkring definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

Aktiekursrisken mäts med känslighetsanalyser som mäter effekten på resultat före skatt och eget kapital, av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav, vilket illustreras i tabellen nedan.

Känslighetsanalys aktiekursrisk

2016	Marknadsvärde	Känslighet
Värdeförändring placeringsstillgångar	59 305	-5 931
Nettopåverkan på resultat före skatt		-5 931
Nettopåverkan på eget kapital		-4 626

Varav tjänstepension

2016	Marknadsvärde	Känslighet
Värdeförändring placeringsstillgångar	23 563	-2 356
Nettopåverkan på resultat före skatt		-2 356
Nettopåverkan på eget kapital		-1 838

Mätning av ränterisk

Folksam Fondförsäkring definierar ränterisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor.

Ränterisken mäts som en parallellförskjutning med + 1 procentenhet av den nominella marknadsräntan för beräkningen av tillgångsvärdenas känslighet.

Känslighetsanalys ränterisk

2016	Marknadsvärde	Känslighet
Riskparametrar		
Värdeförändring räntebärande tillgångar	417 490	-2 604
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	7 267	360
Nettopåverkan resultat före skatt		-2 244
Nettopåverkan eget kapital		-1 750

Varav tjänstepension

2016	Marknadsvärde	Känslighet
Riskparametrar		
Värdeförändring räntebärande tillgångar	361 946	-1 007
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	7 267	360
Nettopåverkan resultat före skatt		-647
Nettopåverkan eget kapital		-505

Ränterisk kassaflödesrisk

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

	2016	2015
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	3 716	3 511
	3 716	3 511
	2016	2015
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-3 716	-3 511
	-3 716	-3 511

Mätning av valutakursrisk

Folksam Fondförsäkring definierar valutarisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier och räntor. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom effektiv fondhandel. Företagets försäkringsåtaganden är enbart denominerade i svenska kronor.

Valutarisken inom Folksam Fondförsäkring är oväsentlig.

Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisk är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små.

Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy för extern återförsäkring innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. De externa återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på externa återförsäkrare.

Företaget återförsäkras även internt hos moderföretaget Folksam Liv. Den maximala kreditriskexponeringen som moderföretaget ger upphov till per balansdagen uppgår till 0 (0) miljoner kronor i fordringar på återförsäkrare och 9 (12) miljoner kronor i återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar.

Den kreditrisk som företaget är exponerat för (efter avdrag för värde av säkerheter) i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Jämförelsetal marknadsrisk

I nedanstående tabell redovisas jämförelsetal avseende påverkan på resultat före skatt utifrån de kapitalkrav som beräknades enligt Trafikljuset år 2015. För aktieprisrisk redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent för svenska aktier och andelar samt en kursnedgång på 37 procent för utländska aktier. För ränterisk redovisas effekten baserat på scenario om parallellförskjutning av nominella marknadsräntor i SEK med +/- 1 procentenhet för tillgångar. För åtaganden utgår scenariot från en parallellförskjutning av nominella marknadsräntor för ränteswappar i SEK med +/- 1 procentenhet. Diskonteringsräntan bestämdes i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. För reala räntor utfördes motsvarande beräkning men med en parallellförskjutning med +/- 0,5 procentenheter.

Marknadsrisk	2015
Aktiekursrisk	-107 309
Ränterisk*	-2 297

*Avser stigande marknadsräntor

	2016			2015		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Maximal kreditriskexponering						
Tillgångsklass						
Svenska räntefonder	50 785	-	50 785	75 021	-	75 021
Fordringar	392 025	-	392 025			
Summa	442 810	-	442 810	75 021	-	75 021

Finansiell koncentrationsrisk

Folksam Fondförsäkring definierar finansiell koncentrationsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar.

Företagets egna placeringstillgångar, handelslager och banktillgodohavanden kan ge upphov till en finansiell koncentrationsrisk. De egna placeringstillgångarna består per årsskiftet av två räntefonder. Dessa räntefonder placerar i penningmarknadsinstrument och obligationer med kort löptid utfärdade i svenska kronor av svenska staten, bostadsinstitut, svenska banker och företag. Placeringarna sker så att en god riskspridning uppnås. I företagets handelslager finns normalt ett mindre antal fondandelar men under kortare perioder kan större poster förekomma vilket kan medföra viss koncentrationsrisk. Sammantaget bedöms dock koncentrationsrisken vara låg.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk	2016	2015
Swedbank	743 356	699 613
Danske Bank	-	25 069
	743 356	724 682

Likviditetsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar likviditetsrisk som risken att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds eller fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering.

Återstående löptider					
2016	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Skulder	119 580	-	-	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	39 980 315	-	-	-	-
	40 099 895	-	-	-	-

Återstående löptider					
2015	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Övriga skulder	149 247	-	-	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	37 351 200	-	-	-	-
	37 500 447	-	-	-	-

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och inför väsentliga förändringar. Nedan beskrivs hur verksamhetsrisker hanteras inom företaget.

Identifiera verksamhetsrisker

Riskidentifiering innebär att systematiskt identifiera händelser som, om de inträffar, kan påverka företagets möjligheter och förmåga att nå såväl kortsiktiga som långsiktiga mål och att upprätthålla intern kontroll. Utgångspunkt vid riskidentifiering är verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning samt eventuella incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden. En annan viktig grund för riskidentifiering är att bedöma hur kritisk den information är som hanteras i verksamheten eller påverkas av en förändring. Syftet med riskidentifiering är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och vilka hot eller eventuella möjligheter de kan innebära. Kunskap om verksamheten och dess risker finns framförallt i första ansvarslinjen där respektive chef är ansvarig för att risker identifieras inom sina ansvarsområden, som även innefattar eventuell utlagd verksamhet. I samband med riskidentifiering ska även de konsekvenser som kan uppstå om risken inträffar och de bakomliggande orsakerna till risken identifieras och dokumenteras. Riskfunktionen inom företaget stödjer och utmanar första ansvarslinjen i riskidentifieringen samt tillhandahåller metodstöd.

Genomföra riskanalys

I nästa steg genomförs en systematisk analys och värdering av konsekvens och sannolikhet för de risker som identifierats. Effekten av eventuell samverkan mellan olika risker ska också analyseras. Syftet är att ta fram underlag för beslut om hur riskerna ska hanteras och att göra det möjligt att bedöma företagets sammanlagda riskexponering. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten ska scenarionalyser tillämpas.

Värderingen av konsekvenser ska göras avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. Genom att bedöma alla riskers konsekvens på varumärket fångas den sammanlagda så kallade "ryktesrisken".

Hantera verksamhetsrisker

Hantering av identifierade risker sker genom att besluta om riskerna ska accepteras, reduceras/ökas eller elimineras, för att därefter besluta om vilka eventuella åtgärder som ska vidtas, samt att slutligen planera och genomföra beslutade åtgärder. Företagets riskapitit ska vara vägledande för beslut om hantering. Risktagandet begränsas ytterst av företagets risktolerans som anger vilken riskexponering som är acceptabel.

Övervaka och följ upp verksamhetsrisker, utvärdera riskhantering

Processens nästa steg innebär att chefer i första ansvarslinjen ansvarar för att följa upp att beslutade riskhanterande åtgärder genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjens uppföljning samt följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder. Riskfunktionen övervakar och utvärderar även den sammanlagda riskexponeringen i förhållande till företagets riskapitit och risktolerans. Avseende risker i försäkringsrörelsen har aktuariefunktionen motsvarande ansvar. Därutöver ansvarar Riskfunktionen för att definiera, analysera och följa upp riskindikatorer i syfte att i ett tidigt skede fånga upp signaler om ökad riskexponering.

Analysera och rapportera riskexponering

Första ansvarslinjen ansvarar för att löpande informera riskfunktionen om omständigheter som är relevanta för riskrapporteringen, om dessa inte framgår av riskförteckningen. Riskfunktionen ansvarar för att minst två gånger per år sammanställa och analysera information om företagets verksamhetsrisker. Analysen innefattar en bedömning av hur riskerna förhåller sig till beslutad riskapitit och risktolerans, riskernas utveckling över tid samt effekten av hur riskerna samverkar. Riskfunktionen rapporterar sin bedömning av företagets sammanlagda riskexponering till vd och styrelse.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas. Information om incidenter utgör en viktig del vid ovan nämnda självutvärdering av verksamhetsriskerna.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam Fondförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på hårtedning och hantering av målintervall, kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, samt täcka risker och åtaganden i verksamheten. Detta möjliggörs genom regelbunden utvärdering av målintervall samt analys av solvenssituation i företaget. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverksskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckt som solvenskvot för blandade företag, dvs. kapitalbasen dividerad med summan av erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamheten och SCR för övrig livverksamhet. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken solvenskvoten för blandade företag tillåts fluktuera beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Kapitalbufferten ska täcka behov av eventuell ytterligare marknadsbuffert samt kapitalbehov, identifierade i den egna risk och solvensbedömningen, kända i närtid. Om försäkringsföretaget har en faktisk kapitalnivå som överstiger den övre kapitalmålgraden ska kapital återgå till Folksam Liv i form av utdelning.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska ingå aktiekapital, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto), och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2016 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2017 till 2019. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets kapitalbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det legala kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Fondförsäkring har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan. Vid utveckling enligt beslutad affärsplan klarar företaget alla tolerans- och varningsnivåer kopplade till solvenskvot och kapitalkrav under hela affärsplaneringsperioden.

För kvantitativa uppgifter se avsnitt femårsöversikt.

Tkr

Not 3. Premieinkomst	2016	2015
Inbetalda och tillgodoförda premier	13 814	17 873

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2016	2015
Övriga ränteintäkter	53	72

Not 5. Övriga tekniska intäkter	2016	2015
Avkastningsskatt	100 617	96 794
Fondrabatt från fondförvaltare	258 932	259 515
Övrigt	27 425	22 958
Summa övriga tekniska intäkter	386 974	379 267

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar	2016	2015
Utbetalda försäkringsersättningar	-14 141	-13 699
Skadebehandlingskostnader	-328	-379
Återförsäkrares andel	4 158	3 323
Rabatter till försäkringstagarna	-12 265	-11 468
Summa utbetalda försäkringsersättningar	-22 576	-22 223

me
7A

Not 7. Driftskostnader	2016	2015
Anskaffningskostnader ¹⁾	-246 844	-406 991
Förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader	6 046	103 662
Administrationskostnader	-191 821	-208 770
Overheadkostnader	-32 594	-36 854
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	2 630	64
Summa driftskostnader	-462 583	-548 889

¹⁾Varav provisioner i direktförsäkring -134 838 -299 393

Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-328	-379
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-	-6 960
Övriga driftskostnader	-462 583	-548 889
Summa driftskostnader	-462 911	-556 227

Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag		
Personalkostnader	-9 448	-11 656
Lokalkostnader	-1 060	-1 183
Avskrivningar	-6 300	-6 300
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-446 103	-537 088
Summa totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag	-462 911	-556 227

Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
KPMG		
Revisionsuppdrag	-312	-312
Andra uppdrag	-155	-67
Totalt arvode och kostnadsersättning till revisorer	-467	-379

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter	2016	2015
Erhållna utdelningar	56	12
Ränteintäkter		
Koncernföretag	23	69
Övriga ränteintäkter	86	224
Övriga finansiella intäkter	172	628
Realisationsvinst netto		
Aktier och andelar	20 957	29 636
Summa kapitalavkastning, intäkter	21 294	30 569

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2016	2015
Aktier och andelar	-	462
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	322	-
Summa orealiserade vinster på placeringstillgångar	322	462

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader	2016	2015
Kapitalförvaltningskostnader	-	-6 960
Räntekostnader		
Koncernföretag	-989	-328
Övriga räntekostnader	-5 707	-218
Realisationsförlust netto		
Aktier och andelar	-26 315	-26 650
Övriga finansiella kostnader	-3	-
Summa kapitalavkastning, kostnader	-33 014	-34 156

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2016	2015
Aktier och andelar	-1 033	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-1 904
Summa orealiserade förluster på placeringstillgångar	-1 033	-1 904

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**2016****Finansiella tillgångar****Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	-6 292	-	-	-6 292
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	322	-	-	322
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk ¹⁾	2 599 997	-	-	2 599 997
Övriga fordringar inkl kassa & bank	-	-	273	273
Summa	2 594 027	-	273	2 594 301

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	-6 635	-6 635
Summa	-	-	-6 635	-6 635

2015**Finansiella tillgångar****Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	5 394	-	-	5 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-417	-	-	-417
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk ¹⁾	1 408 099	-	-	1 408 099
Övriga fordringar inkl kassa & bank	-	-	-2 429	-2 429
Summa	1 413 076	-	-2 429	1 410 647

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	-546	-546
Summa	-	-	-546	-546

¹⁾ Avkastning från fondförsäkringstillgångar motsvaras av förändringen av fondförsäkringsåtaganden. Summa kapitalavkastning exklusive värdeförändring på fondförsäkringstillgångar och förändring av fondförsäkringsåtaganden uppgår till 2 003 (5 896) tkr.

Not 13. Skatter	2016	2015
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-103 103	-96 700
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	156	-4 650
Summa skatt på årets resultat	-102 947	-101 350
Specifikation av aktuell skattekostnad		
Avkastningsskatt	-103 309	-96 700
Aktuell skattekostnad avseende inkomstbeskattad verksamhet	-	-
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	205	-
Summa aktuell skattekostnad	-103 104	-96 700
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	156	-4 650
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-	-
Summa uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	156	-4 650
Skatt avseende inkomstskatt		
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-	-
Uppskjuten skatt	156	-4 650
Summa skatt inkomstbeskattad verksamhet	156	-4 650
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	197 978	104 467
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-212 896	-111 197
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	-14 918	-6 730
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretag 22% (22%)	3 282	1 481
Andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter -2% (-1%)	-307	-89
Skatteeffekt avseende temporära skillnader	-	-4 650
Ej aktiverat underskottsavdrag -19% (-21%)	-2 819	-1 392
Summa	156	-4 650

Not 14. Immateriella tillgångar	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	63 000	63 000
Investeringar	-	-
Utgående balans	63 000	63 000
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-31 200	-24 900
Årets avskrivningar	-6 300	-6 300
Utgående balans	-37 500	-31 200
Redovisade värden	25 500	31 800
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen		
Driftskostnader	-6 300	-6 300

Avskrivningstid

Avskrivning sker på anskaffningsvärdet med 10 procent årligen.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser tillgångar med bestämbar nyttjandeperiod som uppkommit i samband med förvärv. Dessa avser övervärden i kundavtal.

Not 15. Aktier och andra andelar	2016	2015
Bokfört värde	53 183	168 233
Anskaffningsvärde	52 992	167 010
Verkligt värde	53 183	168 233
varav:		
Noterade aktier	53 183	168 233
Onoterade aktier	-	-

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2016	2015
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska räntefonder	73 979	74 644
varav:		
Noterade	73 979	74 644
Bokfört värde		
Svenska räntefonder	74 679	75 021
varav:		
Noterade	74 679	75 021
Positiv/negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger/understiger nominella värden		
överstiger nominella värden	700	377

Not 17. Fondförsäkringstillgångar	2016	2015
Bokfört värde	39 960 747	37 526 861
Verkligt värde	39 960 747	37 526 861

mr
JA

Not 18. Avsättning för oregrerade skador	2016	2015
<i>Avsättningar avseende premiefrielser</i>		
Ingående balans brutto	14 692	17 553
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	2 128	3 071
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 594	-1 638
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-3 427	-4 207
Förändring i avsättning för skadebehandlingskostnad		
Effekt av ändrade antaganden	266	49
Övrigt	-183	-137
Utgående balans brutto	10 882	14 692
Återförsäkrares andel	-9 320	-12 416
Utgående balans netto	1 562	2 276
<i>Avsättningar avseende investeringsavtal</i>		
Ingående balans	41 313	29 081
Inlösta fondvärden för utbetalning	4 097 590	3 184 541
Utbetalningar under året	-4 089 640	-3 172 292
Nedskrivning	-161	-17
Övrigt	-	-
Utgående balans brutto	49 102	41 313

Not 19. Övriga fordringar	2016	2015
Fordringar på koncernföretag	290 906	244 994
Fordringar på närstående företag	2 577	2 871
Pågående handel	52 632	36 627
Skattefordringar	22 817	-
Övriga fordringar	4 052	9 646
Summa övriga fordringar	372 984	294 138

Not 20. Förändringar i eget kapital

Se rapport över förändringar i eget kapital på sidan 12.

Not 21. Disposition av företagets vinst eller förlust**Förslag till vinstdisposition**

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att för år 2016 redovisade balanserade vinstmedel samt årets vinst om totalt 1 729 567 886,68 kronor balanseras i ny räkning.

Till bolagsstämmans förfogande står:

- balanserat resultat	1 634 537 177,72
- årets resultat	95 030 708,96
Summa	1 729 567 886,68

Not 22. Förutbetalda anskaffningskostnader

	2016	2015
Ingående balans	716 081	612 418
Årets aktivering	118 992	218 471
Årets avskrivning	-112 947	-114 808
Summa förutbetalda anskaffningskostnader	722 126	716 081

Not 23. Fondförsäkringsåtaganden

	2016	2015
Ingående balans	37 531 200	33 778 290
Inbetalda premier	4 227 242	5 902 539
Utbetalda ersättningar	-3 969 131	-3 147 809
Värdeförändring på placeringstillgångar	2 599 997	1 408 099
Avgifter	-305 953	-308 094
Avkastningsskatt	-99 563	-96 429
Riskresultat	-3 435	-7 193
Övrigt	-42	1 797
Utgående balans	39 980 315	37 531 200

Not 24 Pensioner och liknande förpliktelser

	2016	2015
Ingående balans	7 587	9 954
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	194	296
Räntekostnad	209	231
Aktuariella vinster och förluster	-3 311	-3 297
Övriga förändringar	-461	403
Utgående balans	4 218	7 587

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

	2016	2015
Diskonteringsränta	2,77%	2,90%
Framtida löneökning	3,25%	3,26%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,25%	3,26%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,75%	1,76%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Ytterligare information om pensionsåtaganden lämnas i not Medeltal anställda samt löner och ersättningar.

Not 25. Avsättning för skatter	2016	2015
Skatteskulder	-	52 046
Uppskjuten skatt på realiserade vinster aktier och andelar	42	269
Uppskjuten skatt på realiserade vinster räntebärande värdepapper	154	83
Summa avsättning för skatter	196	52 398

Not 26. Andra avsättningar	2016	2015
Ingående balans	35 969	-
Avsättning för kompensation till kunder ¹⁾	-	35 969
Upplösning av reserv för kompensation till kunder	-35 969	-
Utgående balans	-	35 969

¹⁾Avsättningen avser kompensation till kunder på grund av potentiell ekonomisk skada

Not 27. Övriga skulder	2016	2015
Skulder till närstående företag	15 946	8 113
Skuld till kund avseende pågående handel	91 018	120 024
Övrigt	15 586	17 548
Summa övriga skulder	122 550	145 685

Not 28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18 441	23 804
Löneskatt pensionsförpliktelse	1 023	1 841
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 464	25 645

Not 29. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr. 2016-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Andra finansiella tillgångar och skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	53 183	-	-	-	53 183	53 183	53 183	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	74 679	-	-	-	74 679	74 679	74 679	-	-
Fondförsäkringstillgångar	39 960 747	-	-	-	39 960 747	39 960 747	39 960 747	-	-
Övriga fordringar	-	-	372 984	-	372 984	372 984	-	-	-
Kassa och bank	-	-	-	743 356	743 356	743 356	-	-	-
Övr. förutbetalda kostn. och upplupna intäkter	-	-	36 796	-	36 796	36 796	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	40 088 609	-	409 780	743 356	41 241 745	41 241 745	40 088 609	-	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>40 088 609</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>40 088 609</i>	<i>40 088 609</i>	<i>40 088 609</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	766 155	766 155	-	-	-
Summa tillgångar	40 088 609	-	409 780	743 356	42 007 900	42 007 900	40 088 609	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	-	-	39 980 315	39 980 315	39 980 315	-	39 980 315	-
Övriga skulder	-	-	-	122 550	122 550	122 550	-	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	3 302	3 302	3 302	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	40 106 167	40 106 167	40 106 167	-	39 980 315	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	91 970	91 970	-	-	-
Summa skulder	-	-	-	40 106 167	40 198 137	40 198 137	-	39 980 315	-

Tkr. 2015-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Andra finansiella tillgångar och skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	168 233	-	-	-	168 233	168 233	168 233	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	75 021	-	-	-	75 021	75 021	75 021	-	-
Fondförsäkringstillgångar	37 526 861	-	-	-	37 526 861	37 526 861	37 526 861	-	-
Övriga fordringar	-	-	294 138	-	294 138	294 138	-	-	-
Kassa och bank	-	-	-	702 285	702 285	702 285	-	-	-
Övr. förutbetalda kostn. och upplupna intäkter	-	-	39 505	-	39 505	39 505	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	37 770 115	-	333 643	702 285	38 806 043	38 806 043	37 770 115	-	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>37 770 115</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>37 770 115</i>	<i>37 770 115</i>	<i>37 770 115</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	765 995	765 995	-	-	-
Summa tillgångar	37 770 115	-	333 643	702 285	39 572 038	39 572 038	37 770 115	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	-	-	37 531 200	37 531 200	37 531 200	-	37 531 200	-
Övriga skulder	-	-	-	145 685	145 685	145 685	-	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	14 460	14 460	14 460	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	37 691 345	37 691 345	37 691 345	-	37 531 200	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	166 156	166 156	-	-	-
Summa skulder	-	-	-	37 691 345	37 857 501	37 857 501	-	37 531 200	-

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Ingen överföring har skett mellan nivå 1, 2 och 3 under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom övriga fordringar, kassa och bank, övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, övriga skulder samt övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2016			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	6 300	19 200	25 500
Aktier och andelar	53 183		53 183
Obligationer och räntebärande värdepapper	74 679		74 679
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 532 546	38 428 201	39 960 747
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar			
– Oreglerade skador	1 200	8 120	9 320
Övriga fordringar	381 167		381 167
Andra tillgångar	743 378		743 378
Förutbetalda anskaffningskostnader	110 765	611 361	722 126
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	37 800		37 800
Summa tillgångar	2 941 018	39 066 882	42 007 900

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2016			
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
– Oreglerade skador	49 983	10 002	59 984
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
– Fondförsäkringsåtaganden	1 532 844	38 435 676	39 968 521
– Skuld till försäkringstagarna	11 794		11 794
Andra avsättningar			
– Pensioner	221	3 997	4 218
Skulder avseende återförsäkring	1 302		1 302
Övriga skulder	132 853		132 853
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 464		19 464
Summa skulder och avsättningar	1 748 657	38 449 675	40 198 332

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2015			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	6 300	25 500	31 800
Aktier och andelar	168 233	-	168 233
Obligationer och räntebärande värdepapper	75 021	-	75 021
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 597 109	35 929 752	37 526 861
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar			
– Oreglerade skador	1 581	10 835	12 416
Övriga fordringar	299 646	-	299 646
Andra tillgångar	702 326	-	702 326
Förutbetalda anskaffningskostnader	104 135	611 946	716 081
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	39 654	-	39 654
Summa tillgångar	2 994 005	36 578 033	39 572 038

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2015			
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	42 502	13 504	56 006
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
– Fondförsäkringsåtaganden	1 597 113	35 929 832	37 526 945
– Skuld till försäkringstagarna	4 255	-	4 255
Andra avsättningar			
– Pensioner	429	7 158	7 587
– Skatteskuld	52 046	-	52 046
Skulder avseende återförsäkring	3 012	-	3 012
Övriga skulder	146 037	-	146 037
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	61 614	-	61 614
Summa skulder och avsättningar	1 907 007	35 950 494	37 857 501

Not 31. Ställda säkerheter

	2016	2015
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde), Tkr.		
Företagets egna tillgångar	661 089	513 568
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:		
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	39 960 747	37 526 861
Totalt ställda säkerheter	40 621 836	38 040 429

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Fondförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna.

Not 32. Eventualförpliktelser

Belopp i tkr	2016	2015
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

Not 33. Upplysningar om närstående

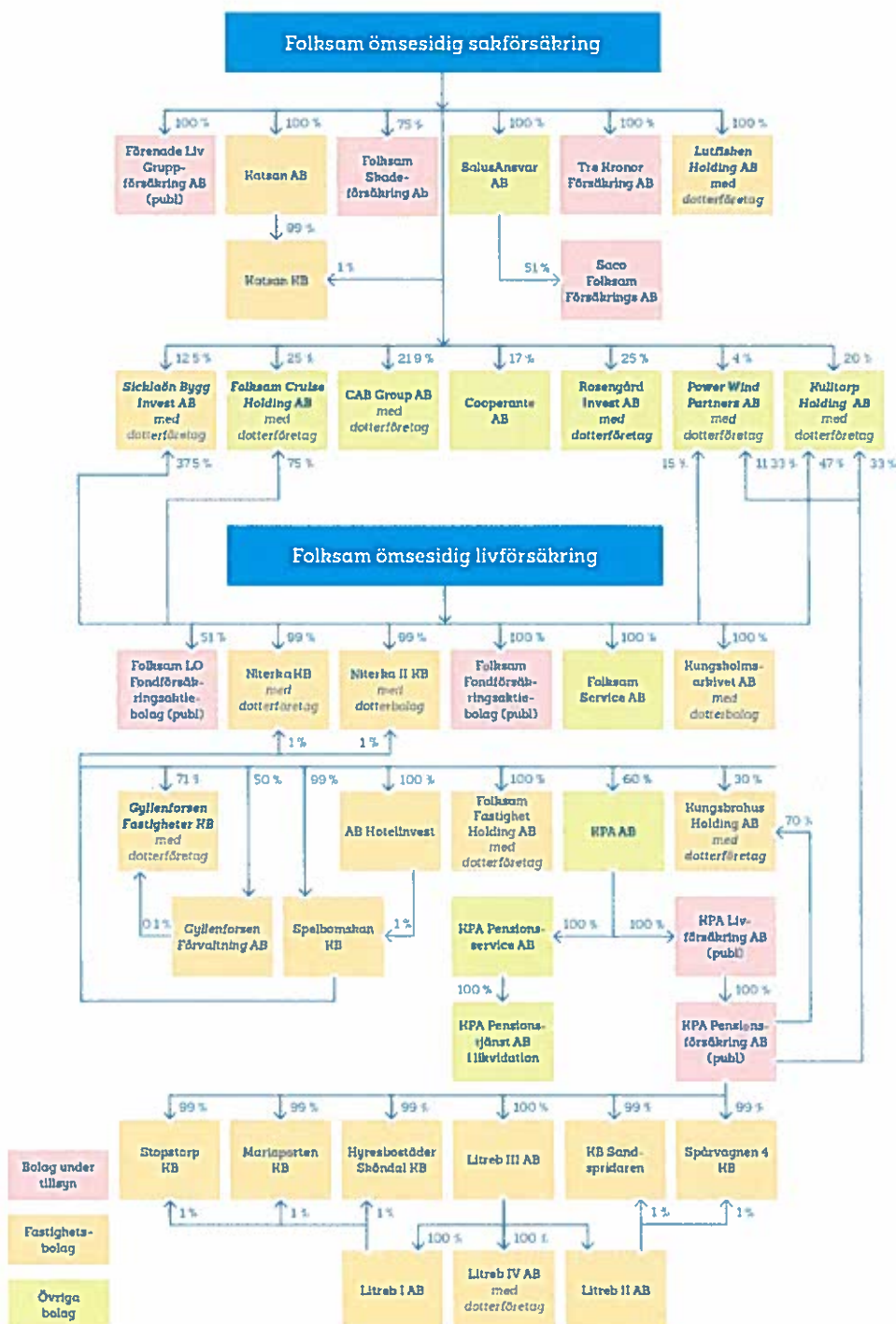
Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer med Folksam Fondförsäkring och närstående företag inom Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående. Se bild över legal struktur nedan.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 34. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag inom Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

mv
JA

mm
7A

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Kostnadsfördelning

Varje bolag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och/eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt möjligt efter faktiskt nyttjande på bolag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsställen/bolag som interndebiteras. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett mellan Folksam Fondförsäkring och närstående parter inom Folksam Liv koncernen, tkr	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2016	2015	2016	2015
Folksam ömsesidig livförsäkring				
Administrativt stöd	3 770	3 987	1 111	1 994
Försäkringsrörelsen	62 208	63 895	-	-
IT	56 384	57 714	-	-
KPA AB				
Administrativt stöd	-	-	113	145
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)				
Administrativt stöd	-	-	609	1 348
Totalt	122 363	125 596	1 833	3 487

Följande transaktioner har skett mellan Folksam Fondförsäkring och närstående parter inom Folksam Sak koncernen, tkr	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2016	2015	2016	2015
Folksam ömsesidig sakförsäkring				
Administrativt stöd	30 097	28 644	-	-
Försäkringsrörelsen	21 445	14 624	-	-
IT	4 383	6 337	-	-
Totalt	55 926	49 605	-	-
Totalt erlagda/erhållna ersättningar	178 288	175 200	1 833	3 487

Posten försäkringsrörelsen består framförallt av kostnader för den gemensamma marknadsorganisationen. Här ingår bland annat distribution, skadehantering, kundservice och försäkringsadministration. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för redovisning, revision och marknadsföring. 2016 och 2015 har redovisats enligt en annan princip jämfört med årsredovisningen 2015.

Utgående balanser, tkr	Fordringar		Skulder	
	2016	2015	2016	2015
Koncernföretag				
Folksam ömsesidig livförsäkring	288 462	242 929	-	-
Folksam Service AB	2 444	2 065	-	-
Övriga företag				
Folksam ömsesidig sakförsäkring	-	-	15 946	8 113
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	142	1 173	-	-
KPA AB	25	176	-	-
KPA Pensionsservice AB	2 410	1 522	-	-
Totalt	293 483	247 865	15 946	8 113

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Fondförsäkring uppgick internräntan 2016 till en kostnad 962 (328) tkr och intäkt om 0 (69) tkr.

Garantier

Inga garantier har ställts ut av Folksam Fondförsäkring till förmån för annat företag i Folksam.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam ömsesidig livförsäkring har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam ömsesidig livförsäkring med en premievolymp uppgående till 6 (6) mkr år 2016.

Not 34. Medeltal anställda samt löner och ersättningar

Medeltal anställda ¹	2016	2015
Tjänstemän	11	11
varav män	45%	46%

¹ Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett bolag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda 179 (169) personer.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Mkr	2016	2015
Styrelse	0,2	0,2
Verkställande direktör	2,0	2,0
Vice verkställande direktör	1,2	1,2
Andra ledande befattningshavare	4,3	2,3
Summa ledande befattningshavare	7,7	5,7
Tjänstemän	0,8	3,3
Totalt	8,5	9,0
Sociala kostnader	0,3	1,8
varav pensionskostnader, inklusive löneskatt	-1,5	-0,4
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	1,0	0,5

Fördelning kvinnor och män i företagsledningen, Antal	2016		2015	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	2	2	1	3
Verkställande direktör	-	1	-	1
Vice verkställande direktör	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	2	3	1	2

Ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Fondförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Fondförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, köns överskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Folksam Fondförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande varför huvuddelen av ersättningarna inom Folksam Fondförsäkring ska utgöras av fast grundlön. Rörlig lön består i huvudsak av kollektivavtalade provisioner till säljande personal. För ledande befattningshavare och för chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom Folksam Fondförsäkring som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksams övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av Folksam Fondförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom Folksam Fondförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring är verkställande direktör, vice verkställande direktör samt tillikaanställda med ansvar för kontrollfunktioner samt i ledande strategiska befattningar, tillikaanställda i kontrollfunktioner samt tillikaanställda styrelseledamöter i moder- och dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom för verkställande direktör, koncernledning, verkställande direktör/vice verkställande direktör i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2016 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder. Detta innebär ett fokus på Folksams affärsmål – Nöjda kunder samt Helkunder, vilka utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet avsätts i sin helhet obligatoriskt i en pensionsförsäkring.

Styrelsearvode

Folksam Fondförsäkring	2016	2015
Styrelsens ordförande		
Jesper Andersson ¹⁾	-	-
Övriga styrelseledamöter		
Daniel Eriksson ²⁾	-	-
Gunnar Fröderberg ²⁾	-	-
Jack Junel	91	89
Bettina Kashefi	28	-
Gill Nacksten Markusson ²⁾	55	89
Maria Westerberg	-	-
Summa Styrelsearvode	174	177

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr**Styrelsen**

Styrelseordförande, fast arvode	-	-
Vice ordförande, fast arvode	-	-
Övriga ex Vd, fast arvode	50	50
Sammanträdesarvode per tillfälle	7	6

¹⁾ Ny ordförande fr o m juni 2016²⁾ Avgick vid stämman 2016-06-22**Löner, ersättningar, arvoden och övriga förmåner, Tkr**

Verkställande direktör	2016	2015
Stefan Holm		
Grundlön	1 944	1 926
Övriga förmåner och ersättningar	83	85
Pensionskostnad	660	495
Summa kostnader	2 687	2 506

Vice verkställande direktör	2016	2015
Magnus Björkman		
Grundlön	1 167	1 185
Övriga förmåner och ersättningar	70	17
Pensionskostnad	517	421
Summa kostnader	1 754	1 623

Andra ledande befattningshavare	2016	2015
Andra ledande befattningshavare 5 (3) personer, varav 0 (0) med rörlig ersättning		
Grundlön	4 345	2 310
Rörlig ersättning	25	25
Övriga förmåner och ersättningar	130	44
Pensionskostnad	1 903	1 075
Summa kostnader ¹⁾	6 403	3 454

Övriga anställda	2016	2015
Övriga anställda 4 (6) personer, varav 0 (0) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	750	3 346
Rörlig ersättning	55	67
Övriga förmåner och ersättningar	-	-
Pensionskostnader (inklusive upplösning av pensionsavsättning)	-4 578	-3 324
Summa kostnader	-3 773	89

1) I posten "Andra ledande befattningshavare" ingår ersättning som betalas av annat koncernbolag 6 378 (3 429) Tkr.

Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare

Principer

Styrelseordförande i av Folksam ägda dotter- och dotterdotterföretag har att informera Folksams vd och tillika koncernchef om vds lön och allmänna villkor i dotterföretaget innan beslut fattas. Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personal- representanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelsens externa ledamöter har ett fast årsarvode på 50 000 (49 500) kronor samt ett sammanträdesarvode på 7 000 (5 500) kronor. Fackliga representanter och suppleanter har ett arvode om 3 000 (3 000) kronor per sammanträde.

Ersättningen till verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till verkställande direktören. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams belöningsprogram. Med andra ledande befattningshavare avses de personer 5 (3) som tillsammans med vd utgör företagets ledningsgrupp.

Pension

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och VD finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Verkställande direktör har 12 månaders uppsägningstid från företagets sida samt rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Övriga ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

För ersättningar intjänade tidigare än räkenskapsåret 2015 har inga belopp avsatts eller utbetalats under 2016. För räkenskapsåret 2015 har inga belopp avsatts för senare utbetalning.

Under 2016 har inga belopp utbetalats avseende avgångsvederlag. Under 2016 har det kostnadsförda totalbeloppet för avgångsvederlag uppgått till noll kronor likaså uppgår det ackumulerade totalbeloppet för avgångsvederlag till noll kronor.

Not 35. Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Försäkrings- respektive investeringsavtal

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. Försäkringsföretaget har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av försäkringsföretagets redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper).

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper). För vissa avtal som är en kombination av risk och sparande har företaget fått göra en bedömning av vad som kan uppfattas vara överföring av betydande försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka försäkringsföretaget är förpliktigt att erlagga väsentliga ytterligare förmåner överstigande den summa som skulle ha erlagts om inte den försäkrade händelsen inträffar.

Redovisningsprinciperna behandlar närmare hur uppdelningen av avtal har gjorts i försäkringsavtal respektive investeringsavtal i enlighet med principerna i IFRS 4.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Försäkringsföretagets redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier. Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Avsättningar

En avsättning i balansräkningen redovisas när företaget har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Not 36. Väsentliga händelser efter balansdagen

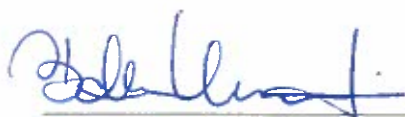
För väsentliga händelser efter balansdagen, se förvaltningsberättelsen.

Styrelsens och verkställande direktörens underskrift

Stockholm den mars 2016

Jesper Andersson
Styrelsens ordförande

Bettina Kashefi

Jack Junel

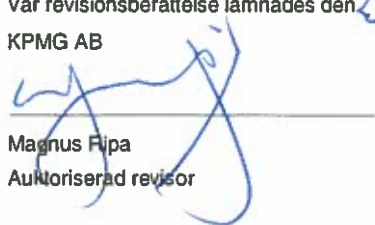

Anna-Karin Laurell

Stefan Holm
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse lämnades den 29 mars 2017
KPMG AB

Magnus Fipa
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), org. nr 516401-8607

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpa bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 29 mars 2017

KPMG AB

Magnus Ripa

Auktoriserad revisor